

СЪДЪРЖАНИЕ

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	6
3. ПРИХОДИ ОТ ПРОДАЖБИ	28
4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	28
5. ПРОМЕНИ В ЗАПАСИТЕ ОТ ГОТОВА ПРОДУКЦИЯ И НЕЗАВЪРШЕНО ПРОИЗВОДСТВО	29
6. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	29
7. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	30
8. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	30
9. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	31
10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	31
11. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	31
12. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ	32
13. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	33
14. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	34
15. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	35
16. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	36
17. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ	37
18. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	38
19. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	38
20. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ	40
21. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	42
22. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	44
23. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАЕМИ ОТ БАНКИ	45
24. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	45
25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ	46
26. ДАРЕНИЯ ОТ ПУБЛИЧНИ ИНСТИТУЦИИ	46
27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ	47
28. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ	48
29. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	50
30. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	52
31. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	62

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Българска роза Севтополис АД е търговско акционерно дружество, регистрирано в България, с адрес на управление и място на стопанската дейност гр. Казанлък, бул. "23 Пехотен шипченски полк" № 110.

Съдебната регистрация на дружеството е от 1991 г., решение № 3912/1991 г. на Старозагорски окръжен съд.

През 2009 г. не са извършвани промени в правния статут, системата на управление и представителството на дружеството.

1.1. Собственост и управление

Българска роза Севтополис АД е публично дружество - емитент по смисъла на Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Към 31.12.2009 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

Акционер	31.12.2009г.	31.12.2008г.
Софарма АД	49.99 %	49.90 %
Телсо АД	6.00 %	4.63 %
УПФ "Доверие"	6.76 %	6.76 %
Юридически лица	25.61%	26.36%
Физически лица	11.64%.	12.35%.

Българска роза Севтополис АД има едностепенна форма на управление със Съвет на директорите от трима членове. Председател на Съвета на директорите е инж. Минко Минков. Дружеството се представлява и управлява от изпълнителния директор инж. Росен Пенев Георгиев.

Към 31.12.2009 г. общият брой на персонала в дружеството е 275 работници и служители (31.12.2008 г.: 267).

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на Българска роза Севтополис АД е производство и продажби на лекарствени форми и субстанции, парфюмерия и козметика, натурално-ароматични продукти.

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2007– 2009 г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	2007	2008	2009
БВП в млн. лева	56,520	48,087	66,197
Реален растеж на БВП	6.2%	6.8%	-5.10%
Инфлация в края на годината	12.5%	12%	0.6%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.41982	1.33682	1.40550
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.33122	1.38731	1.36409
Основен лихвен процент в края на годината	4.58%	5.77%	0.55%
Безработица (в края на годината)	6.91%	6.3%	8%

Източник: НСИ, БНБ

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Българска роза Севтополис АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2009 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

За текущата финансова година дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2009 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, освен във въвеждането на новия отчет за всеобхватния доход, и нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Тези стандарти и тълкувания включват:

- *МСС 1 (променен) Представяне на финансовите отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Този стандарт въвежда отчет за всеобхватния доход, като поставя акцент на разделението на промените в собствения капитал в резултат на операции със собствениците (капиталови операции) от тези, които не са резултат от операции със

собствениците. Общият всеобхватния доход може да бъде представен или в един отчет на всеобхватния доход (обхващайки отчета за всеобхватния доход и всички ефекти в собствения капитал, които не са резултат от операции със собствениците), или в два отчета – отчет за доходите и отделен отчет за всеобхватния доход. Допълнително, наименованието на счетоводния баланс е променено на отчет за финансовото състояние, а форматът на отчета за промените в собствения капитал е променен в по-кондензиран вид. Ръководството на дружеството е избрало да прилага единен отчет за представяне на всеобхватния доход;

- *МСС 23 (променен) Разходи по заеми (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Този стандарт, в променения си вариант, определя разходите за заеми, с които се финансира придобиването, строителството и производството на квалифицирани активи, да бъдат капитализирани като компонент от цената на придобиване (себестойността) на актива за срока на строителството/изграждането /производството;
- *МСФО 8 Оперативни сегменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Този стандарт е заместил МСС14. Стандартът изисква “управленски подход” при определянето на сегментите и представянето на сегментната информация в публичните финансови отчети, аналогично на установената вътрешно-управленска отчетност;
- *Подобрения в МСФО (май 2008 г.)* – подобрения в МСС 1, 8, 10, 16, 19, 20, 23, 27 (с изключение на свързаните с промените в МСФО 3), 28 (с изключение на свързаните с промените в МСФО 3 и съответните промени в МСС 27), 29, 31(с изключение на свързаните с промените в МСФО 3 и съответните промени в МСС 27),34, 36, 38, 39, 40 и 41; МСС 7 във връзка с МСС 16; МСФО 7 и МСС 32 във връзка с МСС 28 и 31 (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.). Тези подобрения внасят частични промени в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност в правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията;

Ръководството е направило проучване и е определило, че посочените по-долу промени в стандарти и тълкувания, или нови стандарти и тълкувания за 2009 г. не са оказали влияние върху счетоводната политика и върху отчитането на активите, пасивите и резултатите на дружеството доколкото то няма практика и/или статут за подобен тип обекти, сделки и операции, респ. задължение за докладване:

- *МСС 32 (променен) Финансови инструменти: Представяне и МСС 1 (променен) Представяне на финансовите отчети – относно упражняемите финансови инструменти (с път опция) и задължения възникнали при ликвидация (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Промените в тези стандарти изискват упражняеми финансови инструменти (с път опция), както и инструменти, които налагат на предприятие задължение да предостави на друга страна рго гата дял от нетните му активи само в случай на ликвидация, да бъдат класифицирани като компоненти на собствения капитал, ако са налице определени условия;
- *МСФО 2 (променен) Плащане на база акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.) – относно условия за придобиване (на права) и отменяния (анулирания).* Тези промени поясняват определенията за условията за придобиване (на права), въвеждат концепцията за условия за непридобиване (на права) като налагат изискването последните да бъдат отразени в справедливата стойност на датата на предоставянето (споразумяването). Също така са включени правила за счетоводното третиране на условията на непридобиване (на права) и отменянията (анулиранията);
- *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Промените в стандарта изискват допълнителни оповестявания относно оценяването по справедлива стойност по нива на йерархия на оценките и за ликвидния риск, в частта на деривативните трансакции и активи, използвани за управление на ликвидността;
- *КРМСФО 12 Договори по концесионни услуги (в сила за годишни периоди от 01.01.2008 г.- прието от ЕК за 2009/2010 г.).* Това тълкувание се прилага за договори, при което дружество-оператор от частния сектор участва в изграждането, финансирането, оперирането и поддържането на инфраструктурата, предназначена за услуги от публичния сектор;
- *КРМСФО 13 Програми за лоялност на клиентите (в сила за годишни периоди от 01.07.2008 г. – прието от ЕК за 2009 г.).* Това тълкувание дава пояснение, че в случаите, когато продукти или услуги се продават заедно с някаква форма на стимул за лоялност от страна на клиента, то тези взаимоотношения са многокомпонентни, и вземането по получаваното от клиента възнаграждение се разпределя между отделните компоненти на база справедлива стойност;
- *КРМСФО 14 МСС 19 – Лимит относно актив от дефинирани доходи, минимални изисквания за фондиране и тяхното взаимодействие (в сила за годишни периоди от 01.01.2008 г. – прието от ЕК за 2009 г.).* Това тълкувание дава насоки относно

оценяването на ограничението в МСС19 за сумата на надвишението, което може да се признава като актив. То обяснява също и как актив или пасив по пенсия може да бъде повлиян от договорни или законови изисквания за минимално фондиране;

- *КРМСФО 15 Споразумение за изграждане на недвижими имоти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г. - прието от ЕК за 2010 г.).* Това тълкувание дава пояснения кога и как приходите и разходите от продажба на недвижими имоти следва да бъдат признати, в случай че споразумението между купувач и строител е сключено преди изграждането на имота да е приключило, вкл. по различните случаи и схеми на приложението на МСС11 и МСС18;
- *КРМСФО 16 Хеджиране на нетната инвестиция в чуждестранна дейност (в сила за годишни периоди от 01.10.2008 г. - прието от ЕК за от 01.07. 2009 г.).* Това тълкувание дава пояснения относно хеджирането на нетна инвестиция в чуждестранна дейност, като най-вече съдържа насоки за идентифициране на валутните рискове за квалифицирането на счетоводно отчитане на хеджирането на нетната инвестиция, както и как дружеството да определи сумата на печалбите и загубите, свързани с нетната инвестиция и с хеджиращия инструмент, за целите на признаването ѝ при освобождаването от инвестицията.

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2009 г., няколко стандарти, променени стандарти и тълкувания, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. Едни от тях са приети за действащи за 2009 г., но за годишни периоди, започващи след 1 януари 2009 г., а други – за годишни периоди, започващи на и след 1 януари 2010 г. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали евентуално потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството за следващи периоди:

Приети за периоди, започващи поне на 1 януари 2010 година.

- *Подобрения в МСФО (м. април 2009 г.)* – подобрения в МСС 1, 7, 17, 18, 36, 38 и 39, както и МСФО2, 5, и 8, и КРМСФО 9 и 16 (основно в сила за годишни периоди от 01.01.2010 г.- не приети от ЕК). Тези подобрения внасят частични промени в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност в правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията;
- *МСС 24 (променен) Оповестявания за свързани лица (в сила за годишни периоди от 01.01.2011 г. – не е приет от ЕК).* Промените са насочени към подобряване на

определението за обхвата и типовете свързани лица, както и въвеждат по-специфично правило за частично изключение от пълно оповестяване по отношение на свързани лица-държавни органи от международно, национално и местно ниво и други предприятия-тяхна собственост.

- *МСС 32(променен) Финансови инструменти: Представяне (в сила за годишни периоди от 01.02.2010 г. – приет от ЕК от 01.02.2010 г.)* – относно класификация на емитирани права. Промяната е направена за да внесе пояснение в третирането на права, опции и варианти за придобиване на фиксиран брой от инструментите на собствения капитал на предприятие за фиксирана сума в каквато и да е валута като инструменти на собствения капитал при условие, че те се предлагат pro rata на всички съществуващи собственици на същия клас недеривативни инструменти на собствения капитал.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2009 г., ръководството е преценило, че следните по-скоро не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството, доколкото неговата дейност не е в посочваните стопански сектори, нито има такава практика или извършва подобни сделки и операции:

А. Приети за периоди, започващи след 1 януари 2009 година

- *МСФО 3 (променен) Бизнес комбинации и свързаните с него промени в МСС27, МСС28, МСС 31, МСС21 и МСФО7 (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г.)*. Промените в стандарт МСФО 3 са свързани с: разширяване на определението на “бизнес”, което вероятно би довело до разширяване на обхвата на придобиванията третиран като бизнес комбинации; оценяването на малцинственото (неконтролиращото) участие и представянето на сделките с него; третирането на разходите по придобиванията; оценяването на частта от цената на придобиването под условие и ефектите от нейните последващи промени; оценяване на предишни дялове в придобиваното дружество при поетапното придобиване и третиране на ефектите. Основните промени в МСС27 са свързани с новото третиране на операциите по промяна на дела на дружеството- майка в капитала на дъщерно дружество, без да има придобиване или загуба на контрол – такива операции се третират като капиталови сделки между собственици (акционери) в качеството им на собственици (акционери).

Поради това последните не водят до отчитане на репутация или респ. на печалби или загуби;

- *МСС 39 (променен) Финансови инструменти: Признаване и оценяване (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г. - приет от ЕК за от 01.11.2009 г.)* – относно хеджирани позиции отговарящи на условията. Направената промяна пояснява, че е разрешено предприятие да даде предназначение на част от промените в справедливите стойности или на паричните потоци на даден финансов инструмент като хеджиран обект;
- *МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – не е приет от ЕК)*. Новият стандарт замества части от МСС39, като установява принципи, правила и критерии за класификация и оценка на финансовите активи, вкл. хибридните договори. Той въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи, като се въвеждат две основни групи и респ. типа оценки – по амортизируема и по справедлива стойност;
- *КРМСФО 9 (променен) Повторна оценка на внедрените деривативи и МСС 39 (променен) Финансови инструменти: Признаване и оценяване (в сила за годишни периоди от 30.06.2009 г. - прието от ЕК за 2009 г.)*. Направената промяна установява, че предприятие следва да прецени дали внедрен дериватив трябва да бъде отделен от основния договор, когато то рекласифицира един хибриден финансов актив извън категорията “отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата”. Тази преценка трябва да бъде направена на база обстоятелствата, които съществуват не по-късно от на датата, на която предприятието е станало за първи път страна по договора и датата на значителна промяна в договора, която засяга съществено паричните потоци по него. Ако деривативът не би могъл да бъде надеждно оценен, целият хибриден инструмент трябва да остане класифициран в категорията “отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата”;
- *КРМСФО 17 Разпределяне на непарични активи към собствениците (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г. - прието от ЕК за от 01.07.2009 г.)*. Това тълкувание дава пояснения относно признаването на задължение за дивидент и неговата оценка, особено когато е предвидено разпределението да става чрез непарични активи;

- *КРМСФО 18 Трансфер на активи от клиенти (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г. - прието от ЕК за от 01.11.2009 г.).* Това тълкувание дава пояснения за счетоводното третиране на получавани активи от предприятия в сектора на комунални услуги (ютилити) от техни клиенти или трети лица, които осигуряват достъп до и услуги свързани със снабдяване с газ, вода, ток и др. подобни. Тези активи са получавани във връзка с осигуряването на достъп или снабдяването с такъв тип услуги/стоки.

Б. Приети за периоди, започващи поне на 1 януари 2010 г.

- *МСФО 2 (променен) Плащане на база акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2010 г. - не приет от ЕК).* Промяната е свързана с уточняване на обхвата и груповите операции базирани на акции, уреждани в парични средства;
- *КРМСФО 14 Предплащания по минимални изисквания за фондиране по МСС19 (в сила за годишни периоди от 01.01.2011 г. – не е прието от ЕК).* Промяната е свързана с пояснения за определяне на съществуващата икономическа изгода като намаление в бъдещите вноски при двата случая, при наличие или не на изискване минимално фондиране за вноски, свързани с бъдеща трудова услуга (стаж);
- *КРМСФО 19 Погасяване на финансови пасиви с инструменти на собствения капитал (в сила за годишни периоди от 01.07.2010 г. – не е прието от ЕК).* Това тълкувание дава пояснения за счетоводното третиране на операции, свързани с изцяло или частично погасяване на финансови задължения към кредитори чрез издаване на инструменти на собствения капитал на предприятието-длъжник – оценка на инструментите на собствения капитал като насрещно възнаграждение и третиране на получените разлики между оценката им и тази на финансовия пасив, определени ограничения на приложение.

Настоящият финансов отчет е изготвен в съответствие с принципа на действащо предприятие, текущо начисляване и историческа цена.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните във финансовия отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева.

Представянето на финансовия отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите,

и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета, и респ. върху отчетените стойностни размери на приходите и разходите за отчетната година. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условията на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност на, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в Приложение № 2.17.

2.2. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.3. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната и отчетна валута на представяне на финансовия отчет на дружеството е българският лев. От 01.07.1997 г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1:DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в момента на възникването им, като се третира като “други доходи/(загуби) от дейността, нетно”, с изключение на тези, свързани със заеми, деноминирани в чуждестранна валута и вземанията по специални договори.

2.4. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на продукцията, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи, произтичащи от тяхната собственост преминават в купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансовото състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и работи.

Резултатът от продажба на дълготрайни материални и нематериални активи се включва от отчета за всеобхватния доход на ред "други доходи/(загуби) от дейността, нетно".

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за всеобхватния доход, когато възникнат, като се представят нетно към "други доходи/(загуби) от дейността, нетно". Аналогично е представянето на лихвите по краткосрочни банкови депозити и текущи сметки, и търговски вземания.

Финансовите приходи се представят отделно на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход и се състоят от: лихви по предоставени заеми и депозити с инвестиционно предназначение, положителните курсови разлики от преценка на цедирани вземания, и други печалби от сделки с финансови активи и пасиви.

2.5. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степента, до която това не би довело до признаване на обекти в отчета за финансовото състояние, които не отговарят на определенията за активи и пасиви).

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се представят отделно в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Те се състоят от: отрицателни курсови разлики от преценка на цедирани вземания, лихви по ползвани кредити, вкл. такси и други преки разходи по кредитите, валутни курсови разлики по кредити, и други загуби от сделки с финансови активи и пасиви.

2.6. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната

амортизация и загубите от обезценка. Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи), които са били налични към 01.01.2004 г., са представени по справедливата им стойност към тази дата, определена от лицензирани оценители и приета за заместител (аналог) на цената на придобиване (себестойност).

Първоначално придобиване

При първоначалното си придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се третираат като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е моделът на себестойността по МСС 16 – цената на придобиване (себестойността), намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на дълготрайните материални активи. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване и е както следва:

- сгради – 20-80 г.
- пътни и площадкови съоръжения – 15-50 г.
- машини и оборудване – 6-35 г.
- съоръжения – 15-30 г.
- компютри – 2-4 г.
- транспортни средства – 10-15 г.
- стопански инвентар – 5-20 г.

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.7. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени лицензи за програмни продукти, използвани в дружеството.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 2 г.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.8. Материални запаси

Материалните запаси са оценени във финансовия отчет по по-ниската от: себестойността и нетната реализуема стойност. Разходите, които се извършват, за да се доведе даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в себестойността, както следва:

- суровини и материали в готов вид – всички доставни разходи, които включват фактурна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за приваждане на материалите в готов за тяхното използване вид;
- готова продукция и незавършено производство – преките разходи на материали и труд и приспадащата се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, без административните и финансовите разходи.

Включването на постоянните общопроизводствени разходи в себестойността на произвежданата продукция се извършва на базата на нормалния капацитет на производствените мощности. Избраната от дружеството база за разпределението им е преките разходи за материали.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Нетната реализуема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.9. Финансови инструменти

2.9.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в категорията “заеми (кредити) и вземания”. Класификацията е в зависимост от същността и предназначението на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на датата на търгуване – датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и

ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредитите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Обичайните активи за дружеството в тази група са: търговски и други вземания, предоставени заеми, и парични средства по текущи и депозитни сметки в банки. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на дружеството, а оставалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти от отчета за финансовото състояние. Лихвеният доход по кредитите и вземанията се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Лихвеният доход по предоставени кредити се представя в отчета за всеобхватния доход, към “финансови приходи”, а приходите от лихви по текущи банкови сметки и по търговски вземания в “други доходи от дейността”.

На датата на всеки отчет за финансовото състояние дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че отделен финансов актив или група активи има обезценка (Приложение № 2.17).

2.9.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви са класифицирани от дружеството при първоначалното им възникване в категорията “други финансови пасиви”.

Други финансови пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (Приложения № 21,24 и 25).

2.9.3. Видове финансови инструменти

Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато се установят правните основания за това. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “други разходи” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (Приложение №2.17).

Вземанията по специални договори са оценени по цена на придобиване, което представлява справедливата стойност на вземането към датата на сделката, определена в цесионните договори. При наличие на индикатори за съществуваща несигурност тези вземания или част от тях да бъдат събрани същите се обезценяват. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “финансови разходи” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход.

Предоставени заеми

Всички предоставени заеми са представени по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на даденото по сделката, нетно от преките разходи. След първоначалното признаване предоставените заеми се оценяват последващо по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. При наличие на индикатори за съществуваща несигурност, тези заеми или част от тях да бъдат събрани, същите се обезценяват до настоящата стойност на реално очакваните бъдещи парични потоци. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “други разходи за дейността” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход.

Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички получени заеми и други привлечени финансови ресурси са представени по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, се оценяват последващо по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите от тях се признават в отчета за всеобхватния доход като финансови приходи или разходи през периода на амортизация или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Търговски и други задължения

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (себестойност), която се приема за справедливата стойност на сделката, която ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

Пари и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти в отчета за финансовото състояние включват касовите наличности, разплащателните сметки и депозитите в банки.

2.10. Пари и парични еквиваленти за ОПП

Паричните средства и еквиваленти за целите на отчета за парични потоци (ОПП) включват касовите наличности, разплащателните сметки и краткосрочните депозити в банки, чиито оригинален матуритет е до 3 месеца. Блокираните парични средства не се включват в тази група.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите, свързани с кредити, обслужващи текущата дейност, се включват в оперативна дейност;
- лихвите, по дългосрочни банкови кредити със специално предназначение се включват във финансовата дейност;
- лихвите по предоставени свободни парични средства под формата на краткосрочни кредити се третира като инвестиционна дейност.
- краткосрочно блокираните парични средства са третирани като парични средства и еквиваленти.
- платеният ДДС при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред "плащания към доставчици" към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).

2.11. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Съгласно българското законодателство дружеството е задължено да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Трудовите отношения с работниците и служителите на дружеството, в качеството му на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО) в Универсален пенсионен фонд (за лицата, родени след 31.12.1959 г.), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), фонд “Гарантиране вземания на работниците и служителите” (ГВРС) и здравно осигуряване. Работещите при условията на втора категория труд подлежат и на ДЗПО в Професионален пенсионен фонд, изцяло за сметка на работодателя.

Размерите на задължителните социалноосигурителните вноски и начинът на разпределянето им между работодателя и служителя са определени в Кодекса за социално осигуряване (КСО). Допълнително, със Закона за бюджета на ДОО за съответната година се утвърждават размерите на минимален и максимален месечен осигурителен доход, на вноската за фонд ГВРС и диференцираните размери на вноската за ТЗПБ. Размерът на задължителната здравноосигурителна вноска се определя със Закона за бюджета на НЗОК за съответната година, а начинът на разпределянето ѝ между работодателя и служителя е дефиниран в Закона за здравното осигуряване (ЗЗО). Общият размер на вноската за фонд “Пенсии”, ДЗПО в УПФ/ППФ, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица” и здравно осигуряване за 2008 г. и 2009 г. за работещите при условията трета категория труд, каквито са заетите в дружеството, е както следва:

- за периода 01.01.2008 г. – 31.12.2008 г.: 32.5% (от които 19.5% за сметка на работодателя);
- за периода 01.01.2009 г. – 31.12.2009 г.: 30.5% (от които 17.5% за сметка на работодателя);
- за периода 01.01.2010 г. – 31.12.2010 г.: 28.5% (от които 16.4% за сметка на работодателя).

В допълнение, работодателят внася изцяло за своя сметка осигурителна вноска за фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите”, в размер на 0.1% (за 2009 г. и 2010 г.), както и осигурителна вноска за фонд “Трудова злополука и професионална болест”, която е диференцирана за различните предприятия – от 0.4% до 1.1% в зависимост от икономическата дейност на предприятието (съгласно Приложение към ЗБДОО за съответната година). За дружеството тази вноска е 0.7%.

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фондове “Пенсии”, фонд “Общо заболяване и майчинство”, фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и

професионална болест”, фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите”, както и за допълнително задължително пенсионно осигуряване (универсални и професионални пенсионни фондове) - на база фиксираните по закон проценти (посочени по-горе) и няма друго допълнително правно или конструктивно задължение за доплащане във фондовете в бъдеще. Аналогично са задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор обезщетения за:

- неспазено предизвестие - брутното трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – не повече от една брутна месечна работна заплата;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на брутното трудово възнаграждение за две месеца, ако има най-малко пет години трудов стаж и през последните пет години не е получавал обезщетение на същото основание;
- при пенсиониране – от 2 до 6 брутни месечни работни заплати според трудовия стаж в дружеството;
- за неизползван платен годишен отпуск - за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

След изплащането на посочените обезщетения за работодателя не произтичат други задължения към работниците и служителите.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, доплащания и придобивки, (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналет е положил труд за тях, или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печолбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

В социалната програма на дружеството са включени основно средства за поевтиняване на храна за персонала.

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки, (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналет е положил труд за тях, или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка в недисконтиран размер на разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби – в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Към датата на всеки годишен финансов отчет, дружеството назначава актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Тези, които надвишават 10% от сегашната стойност на задължението към края на периода по дефинирани доходи се признават незабавно в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в годината, в който възникнат.

Доходи при напускане

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.12. Акционерен капитал и резерви

Българска роза Севтополис АД е създадено като акционерно дружество. Като такова е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на **основен акционерен капитал**, който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава дружеството е длъжно да формира и **фонд Резервен**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Съгласно изискванията на Търговския закон средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

2.13. Провизии

Провизии се признават когато дружеството има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на отчета за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение, като се претеглят през рисковете и вероятностите за изтичане на ресурси. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на

задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, Дружеството признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване и стойността му може надеждно да се установи и доход (кредит) по същата позиция в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), където е представена и самата провизия.

2.14. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата се определят в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2009 г. е 10% (2008 г. : 10%).

Отсрочените данъци се определят чрез прилагане на балансовия пасивен метод, за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда при изготвяне на годишния отчет за финансово състояние и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или друга позиция в отчета за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или в голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Към 31.12.2009 г. отсрочените данъци върху печалбата са оценени при ставка 10% (31.12.2008 г.:10%).

2.15. Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

Доходи на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.16. Сегментно отчитане

Дружеството идентифицира своите отчетни сегменти и оповестява информация по сегменти в съответствие с организационната и отчетна структура, използвана от ръководството. Оперативните сегменти са компоненти на бизнеса, които се оценяват редовно от членовете на ръководството, вземащи оперативни решения - като се използва финансова и оперативна информация, изготвена конкретно за сегмента, за целите на текущото наблюдение и оценяване на резултатите от дейността (изпълнението) и разпределението на ресурсите на дружеството.

Оперативните сегменти на дружеството текущо се наблюдават и направляват поотделно, като всеки оперативен сегмент представлява отделна бизнес област, която предлага различни продукти и е носител на различни бизнес ползи и рискове. Оперативните сегменти на дружеството включват бизнес областите по отделни основни видове производство, като за 2009 г. това са производство на карсил таблетки и производство на други продукти (за 2008 г. - производство на карсил таблетки, производство на други таблетни форми и производство на други продукти).

Информация по оперативни сегменти

Дружеството използва един измерител – печалба преди лихви и данъци (ЕБИТ) при оценяването на резултатите в оперативните сегменти и за разпределянето на ресурси между тях.

Сегментните активи, пасиви, респ. приходи, разходи и резултати включват тези, които са и могат да бъдат директно относими към съответния сегмент, както и такива, които могат да бъдат разпределени на разумна база. Обичайно това са: приходите от продажби на продукцията, разходите за основни суровини и материали, амортизации и възнаграждения, материални запаси, търговски вземания и задължения, задължения към персонала. Капиталовите разходи (инвестиции) по бизнес сегменти са отграничени разходи, извършени през периода за придобиване или изграждане на секторни нетекущи активи, които се очаква да бъдат използвани през повече от един период.

Дружеството управлява задълженията по привлечени финансови средства и данъците на ниво предприятие и те не се разпределят на сегментно ниво.

Резултатите от дейности, които се считат за случайни спрямо основните типове операции (дейности) на дружеството, както и неразпределяемите приходи, разходи, пасиви и активи, се отчитат отделно в позицията „Общи на ниво предприятие“. Тези суми по принцип включват: други приходи от дейността, освен ако не произтичат от дейността на конкретен сегмент, лихвени приходи и разходи, реализирани и нереализирани печалби и загуби от сделки с валута, привлечени заеми, разчети по данъци, производствено и административно оборудване с общо предназначение.

Прилаганата счетоводна политика за отчитането по сегменти, се основава на тази, използвана от дружеството за изготвяне на публичните си отчети по закон.

2.17. Дарение от публични институции

Дарение от публични институции се признава първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от дружеството, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Дарение от публични институции, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Дарение от публични институции, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно в размера на призната в разходите амортизация.

2.18. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които предположения са преценени от ръководството като разумни и уместни за дружеството (Приложение № 20).

Провизии

Ръководството на дружеството, заедно с обслужващите адвокати, е направило анализ за вероятностите и рисковете по негативен изход от неприключено съдебно дело с чуждестранен доставчик (Приложение 31). На база на този анализ и оцененния размер на очакваните разходи, необходими за уреждането на съответното задължение, са начислени и признати в отчета за финансовото състояние провизии по това съдебно дело (Приложение 22).

3. ПРИХОДИ ОТ ПРОДАЖБИ

	<i>31.12.2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2008</i> <i>BGN '000</i>
Вътрешен пазар	12,591	12,530
Износ	-	22
Общо	<u><u>12,591</u></u>	<u><u>12,552</u></u>

	<i>31.12.2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2008</i> <i>BGN '000</i>
<i>Продажби по продукти – вътрешен пазар</i>		
Таблетни форми	10,812	12,060
Субстанции	1,766	451
Вторичен продукт от производството на фитосубстанции	11	8
Натурално - ароматични продукти и козметика	<u>2</u>	<u>11</u>
Общо	<u><u>12,591</u></u>	<u><u>12,530</u></u>

4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

	<i>31.12.2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2008</i> <i>BGN '000</i>
Приходи от услуги	32	40
Приходи от наеми	27	40
<i>Приходи от продажба на материали</i>	52	73
<i>Отчетна стойност на продадени материали</i>	<u>(39)</u>	<u>(37)</u>
Печалба от продажба на материали	13	36
Нетни печалби/ (загуби) от курсови разлики от търговски вземания и задължения	8	(31)
Отписани задължения	5	139
<i>Приходи от продажби на дълготрайни активи</i>	15	52
<i>Балансова стойност на продадени дълготрайни активи</i>	<u>(11)</u>	<u>(26)</u>
Печалба от продажба на дълготрайни активи	4	26
Лихви по банкови сметки и търговски вземания	3	1
Други	<u>10</u>	<u>12</u>
Общо	<u><u>102</u></u>	<u><u>263</u></u>

5. ПРОМЕНИ В ЗАПАСИТЕ ОТ ГОТОВА ПРОДУКЦИЯ И НЕЗАВЪРШЕНО ПРОИЗВОДСТВО

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Увеличение/(намаление) на наличностите от:</i>		
Незавършено производство	604	(89)
Готова продукция	(2)	-
Общо	602	(89)

6. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Основни материали	7,065	6,868
Електроенергия, горива и смазочни материали	983	785
Резервни части	170	139
Вода	130	143
Други	123	191
Общо	8,471	8,126

Разходите за основни материали включват:

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Лекарствени суровини и субстанции	3,590	2,816
Течни и твърди химикали	2,167	2,630
Опаковъчни материали	1,308	1,422
Общо	7,065	6,868

7. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Поддръжка на сгради и оборудване	194	192
Консултантски услуги	125	129
Транспорт	73	75
Реклама	51	48
Информационно обслужване	43	36
Допълнителна обработка на лекарствени суровини	42	85
Местни данъци и такси	38	149
Застраховки	33	25
Съобщения и комуникации	29	32
Банкови такси	10	4
Данъци върху разходите	9	9
Други	28	22
Общо	675	806

8. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Текущи възнаграждения	1,844	1,949
Вноски по социалното осигуряване	339	406
Социални придобивки	108	104
Начислени суми за неползван платен отпуск	75	100
Начислени суми за осигуровки върху неползван платен отпуск	14	21
Начислени суми за дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране	31	16
Общо	2,411	2,596

9. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Представителни мероприятия	76	106
Провизии за обезценка на вземане	53	-
Непризнат акциз	51	-
Командировки	26	22
Ликвидация и брак на ДМА	17	26
Брак и липса на материални запаси	2	16
Провизии за задължения по съдебни спорове	-	47
Суми по изпълнителни дела	-	13
Лихви за просрочени плащания към бюджета	-	7
Други	5	4
Общо	230	241

10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

	<i>2009</i>	<i>2008</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Положителни курсови разлики	289	484
Лихви по вземания по специални договори	112	108
Лихви по предоставени заеми	-	80
Общо	401	672

11. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

	<i>2009</i>	<i>2008</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Отрицателни курсови разлики	289	399
Разходи за лихви по заеми	46	123
Общо	335	522

12. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

Основните компоненти на разхода на данъци върху печалбата за годините, завършващи на 31 декември са:

	<i>2009</i>	<i>2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Отчет за всеобхватния доход		
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	747	465
Текущ разход за данъци върху печалбата – 10 %	74	46
<i>Отсрочени данъци върху печалбата</i>		
От възникване и обратно проявление на временни разлики	10	4
Общо разход за данъци върху печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход	84	50
<i>Равнение на данъчния разход на данъци върху печалбата определен спрямо счетоводния резултат</i>	<i>2009</i>	<i>2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Счетоводна печалба за годината</i>	838	485
Данъци върху печалбата – 10% (2008 г.: 10%)	83	48
<i>От непризнати суми по данъчни декларации</i>		
Свързани с увеличения – 6 х. лв. (2008 г.: 16 х. лв.)	1	2
Общо разход за данъци върху печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход	84	50

13. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	<i>Земи и сгради</i>		<i>Машини, съоръжения и оборудване</i>		<i>Други</i>		<i>Разходи за придобиване на ДМА</i>		<i>Общо</i>	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
<i>Отчетна стойност</i>										
Салдо на 1 януари	13,077	7,627	4,548	3,512	941	649	352	1,957	18,918	13,745
Придобити	11	20	115	968	93	313	55	4,026	274	5,327
Трансфер между сметки	226	5,437	77	194	-	-	(303)	(5,631)	-	-
Отписани	-	(7)	(81)	(126)	(13)	(21)	-	-	(94)	(154)
Салдо на 31 Декември	13,314	13,077	4,659	4,548	1021	941	104	352	19,098	18,918
<i>Натрупана амортизация</i>										
Салдо на 1 януари	469	282	1,208	965	298	211	-	-	1,975	1,458
Начислена амортизация за годината	238	187	367	329	128	105	-	-	733	621
Отписана амортизация	-	-	(56)	(86)	(11)	(18)	-	-	(67)	(104)
Салдо на 31 Декември	707	469	1,519	1,208	415	298	-	-	2,641	1,975
Балансова стойност на 31 Декември	12,607	12,608	3,140	3,340	606	643	104	352	16,457	16,943
Балансова стойност на 1 януари	12,608	7,345	3,340	2,547	643	438	352	1,957	16,943	12,287

Към 31.12.2009 г. дълготрайните материални активи на дружеството включват земи на стойност 1,735 х.лв. (31.12.2008 г.: 1,735 х. лв.) и сгради с балансова стойност 10,872 х. лв. (31.12.2008 г.: 10,873 х. лв.)

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 31.12.2009 г. включват основно разходи за склад за лечебни растения - 56 х.лв., подобрения на склад Готова продукция и Административна сграда -30 х.лв., подобрения на дворно място (изграждане на ограда) 18 х.лв.

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 31.12.2008 г. включват основно разходи за разширение на цех "Твърди лекарствени форми" - ново дражорно отделение на стойност 226 х.лв.

Други данни

Към 31.12.2009 г. има учредени тежести върху дълготрайни материални активи на дружеството, както следва:

- Договорна ипотека – земя и сгради на площадка Казанлък с балансова стойност 2,053 х. лв., обезпечение по предоставен банков кредит от Уникредит Булбанк АД (Ейч Ви Би Банк Биохим АД).
- Особен залог на машини, съоръжения и оборудване на площадка Казанлък с балансова стойност 441 х.лв.- обезпечение по предоставен банков кредит от Уникредит Булбанк АД (Ейч Ви Би Банк Биохим АД).

Към 31.12.2009 г. в състава на дълготрайните материални активи са включени активи, които са амортизирани напълно, но продължават да се ползват в стопанската дейност с отчетна стойност 287 х.лв. (31.12.2008 г.: 255 х.лв.).

14. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	<i>Програмни продукти</i>	
	<i>2009</i>	<i>2008</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Отчетна стойност		
Салдо на 1 януари	10	5
Придобити	-	5
Салдо на 31 Декември	<u>10</u>	<u>10</u>
Натрупана амортизация		
Салдо на 1 януари	6	4
Начислена амортизация за годината	3	2
Салдо на 31 декември	<u>9</u>	<u>6</u>
Балансова стойност на 31 декември	<u>1</u>	<u>4</u>
Балансова стойност на 1 януари	<u>4</u>	<u>1</u>

Към 31.12.2009 г. нематериални активи, които продължават да се ползват в стопанската дейност, и които са напълно амортизирани са с отчетна стойност 5 х. лв. (31.12.2008 г.: 4 х. лв.).

15. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	31.12.2009 BGN '000	31.12.2008 BGN '000
Материали	1,095	1,237
Незавършено производство	1,117	513
Готова продукция	3	5
Общо	2,215	1,755

Материали

Наличните <i>материали</i> включват:	31.12.2009 BGN '000	31.12.2008 BGN '000
Основни материали	834	1,004
Резервни части	139	145
Горива	116	75
Спомагателни материали	3	7
Други	3	6
Общо	1,095	1,237

Готова продукция

Наличната готова продукция включва натурално-ароматични продукти в размер на 3 х.лв. (31.12.2008 г.: 5 х.лв.).

Преглед за обезценка

Комисия от специалисти в дружеството е извършила преглед на наличните материални запаси към датата на отчета за финансовото състояние, в резултат на което ръководството е определило, че не са налице обстоятелства, налагащи обезценка.

16. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

	31.12.2009	31.12.2008
	BGN '000	BGN '000
<i>Вземанията от свързани предприятия са от:</i>		
Дружества под общ контрол	1,718	2,323
Основния акционер	38	502
Дъщерни дружества на основния акционер	14	-
Дъщерни дружества (в ликвидация)	53	53
Обезценка за несъбираеми вземания	<u>(53)</u>	<u>-</u>
Общо	<u>1,770</u>	<u>2,878</u>

Вземанията от свързани предприятия по същество са:

	31.12.2009	31.12.2008
	BGN '000	BGN '000
Вземания по специални договори	1,718	2,323
Търговски вземания	<u>52</u>	<u>555</u>
Общо	<u>1,770</u>	<u>2,878</u>

Търговските вземания от свързани лица на дружеството са левови и безлихвени.

Възрастова структура на необезценените търговски вземания от свързани лица е:

	31.12.2009	31.12.2008
	BGN'000	BGN'000
до 30 дни	52	502
над 120 дни	<u>-</u>	<u>53</u>
Общо	<u>52</u>	<u>555</u>

Вземанията по специални договори са както следва :

- вземания от Елфарма АД в размер на 1,519 х.лв. или равностойността на 1,113 х.щ.д. (31.12.2008г.: 2,013 х. лв. равностойност на 1,451 х. щ.) възникнали по договор от 20.03.2008 г., с който Текста Корпорейшън, САЩ прехвърля свои задължения към Българска роза Севтополис АД на Елфарма АД. Вземането е с падеж до 31.12.2010 г. и се олихвява от датата на договора до датата на погасяване с годишна лихва в размер на 7%. Към 31.12.2009 г. лихвата е в размер на 79 х.лв.(58 х.щ.д.), (31.12.2008 г.: 111 х.лв., равностойност на 80 х.щ.д.). През 2009 г. са получени 718 х.лв. по това вземане.

- вземания от Унифарм – 2000 АД, възникнали по договор от 21.03.2007 г. за прехвърляне задължения на Текста Корпорейшън, САЩ на Унифарм - 2000 АД в размер на 199 х. лв. (31.12.2008 г.: 199 х.лв.). Вземането е с падеж 30.12.2010 г. и е безлихвено.

17. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Данъци за възстановяване	271	200
Търговски вземания	10	10
<i>Обезценка на несъбираеми търговски вземания</i>	<i>(2)</i>	<i>(2)</i>
Предплатени разходи за бъдещи периоди	28	31
Предоставени аванси	13	7
Съдебни и присъдени вземания	10	10
Други	<u>2</u>	<u>6</u>
Общо	<u>332</u>	<u>262</u>

Данъците за възстановяване включват:

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Акциз за възстановяване	271	181
Данък върху печалбата	<u>-</u>	<u>19</u>
Общо	<u>271</u>	<u>200</u>

Търговските вземания на дружеството са левови и безлихвени. При закъснение от 180 дни спрямо обичайната обръщаемост на вземанията от 30 дни, дружеството започва да начислява обезценка (чрез коректив) на база своя исторически опит, а при закъснение от 360 дни се счита, че е налице индикатор за несъбираемост. Дружеството няма предоставени вземания като обезпечения.

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

Възрастова структура на търговски вземания, които имат закъснения спрямо обичайния кредитен срок:

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	BGN'000	BGN'000
от 31 – 60 дни	-	2
от 61 – 90 дни	-	-
от 91 – 120 дни	-	-
над 120 дни	10	8
Общо	10	10

През 2009 г. и 2008 г. няма движение на обезценката на просрочените търговски вземания.

18. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	BGN '000	BGN '000
Парични средства в разплащателни сметки	658	77
Парични средства в каса	3	7
Общо	661	84

Наличните *парични средства по разплащателни сметки* на дружеството са в следните банки: МКБ Юнионбанк АД, Райфайзенбанк АД, Уникредит Булбанк АД.

Паричните средства във валута са на стойност 6 х. лв. (31.12.2008 г.: 10 х. лв.) и са основно в евро.

19. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	BGN '000	BGN '000
Основен акционерен капитал	12,066	12,066
Законови резерви, в т.ч.	3,198	3,155
<i>Премиян резерв от емисия</i>	3,028	3,028
Неразпределени печалби	3,651	2,940
Общо	18,915	18,161

Основен акционерен капитал

Към 31.12.2009 г. регистрираният акционерен капитал на Българска роза Севтополис АД възлиза на 12,066 х. лв., разпределен в 12,065,424 броя обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност на акция 1 лв.

Основен акционер в дружеството е Софарма АД и притежава 49.99 % от капитала.

Законовите резерви са формирани от:

- разпределение на печалбата, съгласно изискванията на Търговския закон и устава на дружеството.
- получените средства над номиналната стойност на акциите емисия 2006 г. (премиен резерв) в размер на 3,028 х. лв.
- С Решение на Общото събрание от 03.06.2009 г. законовите резерви са увеличени с 43 х. лв. при разпределение на печалбата от 2008 г.

Неразпределени печалби

- С Решение на Общото събрание от 03.06.2009 г. от печалбата за 2008 г. сума в размер на 43 х.лв. е разпределена за увеличение на законовите резерви, а сумата от 391 х.лв. е заделена като неразпределена печалба;
- Неразпределена печалба на стойност 1,362 х. лв. е в резултат на трансформиране на резерв от последващи оценки на активи - ефект от преминаване за първи път към Международните стандарти за финансови отчети.

Основен доход на акция

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
Средно-претеглен брой акции	12,065,424	12,065,424
Нетна печалба за периода (<i>BGN'000</i>)	<u>754</u>	<u>434</u>
Основен доход на акция (<i>BGN</i>)	<u><u>0.06</u></u>	<u><u>0.04</u></u>

20. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Задълженията към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на наетия персонал към 31.12.2009 г. при настъпване на пенсионна възраст.

За определяне на дългосрочните си задължения към персонала дружеството е направило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер. На база на изготвения от актюера доклад е определено задължение в отчета за финансовото състояние към 31.12.2009 г. в размер на 93 х.лв. (31.12.2008г.: 78 х.лв.)

Изменението в задълженията към персонала при пенсиониране за периода е както следва:

	2009	2008
	BGN '000	BGN '000
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	86	70
Непризната актюерска печалба на 1 януари	(8)	(7)
Задължение признато в отчета за финансовото състояние на 1 януари	78	63
Разход за периода	31	16
Плащания през периода	(16)	(1)
Сегашна стойност на задълженията на 31 декември	102	86
Непризната актюерска загуба на 31 декември	(9)	(8)
Задължение признато в отчета за финансовото състояние на 31 декември	93	78

Начислените разходи за дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране в отчета за всеобхватния доход включват:

	2009	2008
	BGN '000	BGN '000
Разходи за лихви	5	4
Разходи за текущ трудов стаж	19	8
Нетна актюерска загуба за периода	7	4
Общо изменение, включено в отчета за доходите	31	16

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране и определянето на актюерската (печалба)/загуба е както следва:

	31.12.2009	31.12.2008
	BGN '000	BGN '000
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	86	70
Разход за лихви за периода	5	4
Разход за текущ стаж за периода	19	16
Плащания през периода	(16)	(1)
Актюерска (печалба)/загуба за периода	8	(3)
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	102	86

При определяне на сегашната стойност към 31.12.2009 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ, за общата смъртност на населението на България за периода 2005г. - 2007 г.;
- темп на текучество – между 0 % до 17 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи (2008 г.: 0% - 17%);
- дисконтов фактор - използвана е норма на база ефективен годишен лихвен процент $i = 7.0\%$ (2008 г.: 6.2%). Той се основава на доходността на емисиите дългосрочните ДЦК (с 10 годишен матуритет). Като се има в предвид, че средният срок до пенсиониране е по-дълъг от 10 години (за дружеството този срок е 18 години), дисконтовата норма е определена чрез екстраполация;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и е в размер на 5 % годишен ръст спрямо предходния отчетен период до 2011 г., а от 2012 г. – 10% (2008 г.: 5%-10%).

21. ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

	<i>Временна разлика</i>	<i>данък</i>	<i>временна разлика</i>	<i>Данък</i>
	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>	<i>31.12.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване				
Амортизация	1,584	(158)	1,488	(148)
Общо пасиви по отсрочени данъци	1,584	(158)	1,488	(148)
Начисления за неползван платен отпуск	(112)	11	(156)	16
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	(93)	9	(78)	8
Задължения с изтекъл давностен срок	(442)	44	(447)	45
Провизии за търговски задължения	(91)	9	(91)	9
Обезценка вземания	(55)	6	(20)	2
Начисления по доходи на физически лица	(9)	1	(10)	1
Общо активи по отсрочени данъци	(802)	80	(802)	80
Нетно салдо на отсрочени данъци върху печалбата (пасиви)/активи	782	(78)	686	(68)

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба.

Движението в отсрочените данъчни (пасиви)/ активи е представено по-долу:

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

<i>Отсрочени данъчни активи/(пасиви)</i>	<i>Салдо на</i>	<i>Признати в</i>	<i>Салдо на</i>
	<i>1.1.2009г.</i>	<i>отчета за</i>	<i>31.12.2009 г.</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване – амортизация	(149)	(9)	(158)
Начисления за неползван платен отпуск	16	(5)	11
Задължения към персонала при пенсиониране	8	1	9
Задължения с изтекъл давностен срок	45	(1)	44
Провизии за търговски задължения	9	-	9
Обезценка на вземания	2	4	6
Начисления по доходи на физически лица	<u>1</u>	<u>-</u>	<u>1</u>
Общо	<u>(68)</u>	<u>(10)</u>	<u>(78)</u>

<i>Отсрочени данъчни активи/(пасиви)</i>	<i>Салдо на</i>	<i>Признати в</i>	<i>Салдо на</i>
	<i>1.1.2008 г.</i>	<i>отчета за</i>	<i>31.12.2008 г.</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Имоти, машини и оборудване – амортизация	(147)	(2)	(149)
Начисления за неползван платен отпуск	13	3	16
Задължения към персонала при пенсиониране	6	2	8
Задължения с изтекъл давностен срок	56	(11)	45
Провизии за търговски задължения	4	5	9
Обезценка на вземания	2	-	2
Начисления по доходи на физически лица	<u>1</u>	<u>-</u>	<u>1</u>
Общо	<u>(65)</u>	<u>(3)</u>	<u>(68)</u>

22. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.12.2009	31.12.2008
	BGN '000	BGN '000
Търговски задължения към доставчици	700	676
Провизии за задължения към доставчици по съдебни дела	92	93
Други текущи задължения	61	62
Общо	853	831

Търговските задължения към доставчици са както следва:

	31.12.2009	31.12.2008
	BGN '000	BGN '000
Задължения към доставчици от чужбина	447	455
Задължения към доставчици от страната	253	221
Общо	700	676

Задълженията към доставчици от чужбина са за доставка на материали, с произход от 2002 г. – в щатски долари, безлихвени и са изцяло просрочени.

Задълженията към доставчици от страната са левови, текущи и безлихвени - по доставки на материали. Обичайният кредитен срок за плащане с доставчиците е до 30 дни.

Провизиите за задължения към доставчици са по неприключено съдебно дело с чуждестранен доставчик (Приложение № 2.17 и 31).

Другите текущи задължения включват:

	31.12.2009	31.12.2008
	BGN '000	BGN '000
Надвнесени суми по емисия на акции 2005 г.	28	28
Надвнесени суми по емисия на акции 2006 г.	17	17
Надвнесени суми по емисия на акции 2007 г.	16	16
Други задължения	-	1
Общо	61	62

Надвнесените суми по емисии на акции представляват дължими суми по неупражнени права за записване на акции при увеличение на капитала на дружеството, продадени служебно.

23. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАЕМИ ОТ БАНКИ

Към 31.12.2009 г. получените заеми от банки включват ползван от дружеството заем от Уникредит Булбанк АД (ЕЙЧ ВИ БИ БАНК БИОХИМ) при следните условия:

Кредитор:	Уникредит Булбанк АД
Договорен размер на кредита:	2,000 х. евро
Срок за усвояване:	31.01.2006 г.
Лихвен процент:	Едномесечен EURIBOR + 3.70 %
Падеж:	30.09.2010 г.
Обезпечение:	Договорна ипотека на земя и сгради площадка Казанлък с балансова стойност 2,053 х. лв. Особен залог върху ДМА –машини,съоръжения и оборудване с балансова стойност 441 х. лв. Договор за поръчителство от Софарма АД за 2,000 х. евро
Цел на кредита:	Рефинансиране на задълженията по ЗУНК
Салдо към 31 декември 2009 г., в т. ч.	617 х. лв. (2008 г.: 1,438 х. лв.)
Дългосрочна част	Няма (2008 г.: 616 х. лв.)
Краткосрочна част	617 х. лв.(2008 г.: 822 х. лв.)

24. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

	31.12.2009	31.12.2008
	BGN '000	BGN '000
Дъщерно дружество на основния собственик	150	5
Основен акционер	-	865
Общо	150	870

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

Задълженията към свързани лица са левови, текущи и безлихвени - по доставки на материали и услуги. Обичайният кредитен срок за плащане е до 30 дни.

25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Задължения към персонала	242	292
Задължения за социално осигуряване	<u>69</u>	<u>88</u>
Общо	<u>311</u>	<u>380</u>

Задълженията към персонала включват:

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Текущи задължения	144	155
Начисления за неползван платен отпуск на персонала	95	129
Депонирани възнаграждения	<u>3</u>	<u>8</u>
Общо	<u>242</u>	<u>292</u>

Задълженията към социално осигуряване включват:

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Текущи задължения	52	62
Осигуровки върху начисления за неползван платен отпуск	<u>17</u>	<u>26</u>
Общо	<u>69</u>	<u>88</u>

26. ДАРЕНИЯ ОТ ПУБЛИЧНИ ИНСТИТУЦИИ

Сумата в размер на 296 х.лв. представлява авансово получени суми по сключен договор за безвъзмездна финасова помощ с Изпълнителната агенция за малки и средни предприятия във връзка със спечелен проект за технологично обновление и модернизация на таблетно производство в размер на 1,480 х.лв.

27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

	<i>31.12.2009</i>	<i>31.12.2008</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
ДДС	79	87
Данък върху печалбата	26	-
Данъци върху доходите на физическите лица	14	12
Данъци при източника и други данъци	<u>4</u>	<u>1</u>
Общо	<u>123</u>	<u>100</u>

До датата на издаване на настоящия отчет в дружеството са извършени ревизии и проверки, както следва:

- по ДДС – до 31.03.2006 г.
- корпоративни данъци по ЗКПО – до 31.12.2005 г.
- вноски за ДОО, ЗО, ДЗПО-УПФ, ФГВРС – до 31.12.2005 г.
- по Закона за Акцизите – до 31.12.2005 г.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество-данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

28. СЕГМЕНТНО ОТЧИТАНЕ

Сегментното отчитане в дружеството е организирано на база производство на основни групи продукти.

Сегментни приходи, разходи и резултати

	<i>Карсил таблетки</i>		<i>Други таблетни форми</i>		<i>Други продукти</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2009</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2008</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Приход на сегмента	10,812	11,183	-	877	1,779	492	12,591	12,552
Себестойност на продажбите	(8,454)	(9,293)	-	(580)	(1,561)	(451)	(10,015)	(10,324)
Брутен марж на продажбите	2,358	1,890	-	297	218	41	2,576	2,228
Разходи по администрирането на производството	(1,524)	(1,818)	-	(185)	(320)	(63)	(1,844)	(2,066)
Печалба на сегмента преди лихви и данъци	834	72	-	112	(102)	(22)	732	162
Общи за предприятието оперативни доходи от дейността							102	263
Общи за предприятието оперативни разходи от дейността							(62)	(91)
Печалба от оперативната дейност							772	334
Финансови приходи/(разходи), нетно							66	150
Печалба преди данъци върху печалбата							838	484
Разход за данъци върху печалбата							(84)	(50)
Нетна печалба за годината							754	434

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

Сегментни активи и пасиви

	<i>Карсил таблетки</i>		<i>Други таблетни форми</i>		<i>Други продукти</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2009</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2008</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Текущи активи по сегменти</i>								
Материални запаси	255	480	115	1	1,566	748	1,936	1,229
Вземания от свързани предприятия	23	381	-	-	-	-	23	381
Активи по сегменти	278	861	115	1	1,566	748	1,959	1,610
Общи за предприятието активи							19,477	20,316
Общо активи							21,436	21,926
<i>Текущи пасиви по сегменти</i>								
Търговски задължения	-	-	-	-	163	118	163	118
Задължения към свързани предприятия	130	731	-	-	20	36	150	767
Задължения към персонала	61	93	-	-	37	-	98	93
Пасиви по сегменти	191	824	-	-	220	154	411	978
Общи за предприятието пасиви							2,110	2,787
Общо пасиви							2,521	3,765
Капиталови разходи							274	5,327
Амортизация в т.ч.							736	623
По сегменти	307	264	-	14	128	55	435	333
Обща за предприятието							301	290

За 2009 г. дружеството е реализирало продажби на основния акционер в размер на 12,578 х.лв. (99.90% от приходите от продажби) от сегмент Карсил таблетки и Други продукти (2008 г.: 12,511 х.лв. или 99.67% от приходите от продажби от всички сегменти).

29. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

29.1. Дружеството е свързано със следните лица:

<i>Свързани лица</i>	<i>Вид на свързаност</i>	<i>Период на свързаност</i>
Софарма АД	Дружество – основен акционер	2008 г. и 2009 г.
Телекомплект АД	Дружество- акционер със значително влияние в основния акционер	2008 г. и 2009 г.
Донев Инвестмънтс АД	Дружество- акционер със значително влияние в основния акционер	2008 г. и 2009 г.
Финансова Консултантска компания ЕООД	Дружество- акционер със значително влияние в основния акционер	От 27.08.2008 г. и 2009 г.
Телсо АД	Дружество- акционер със значително влияние в основния акционер	до 05.08.2008 г.
Софарма Трейдинг АД	Дружество под общ контрол	от 06.08.2008 г. и 2009 г.
Бългаска роза Казанлък АД – в ликвидация	Дъщерно дружество на основния собственик	2008 г. и 2009 г.
Фармахим Холдинг ЕАД	Дъщерно дружество	2008 г. и 2009 г.
НИХФИ АД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Фармалогистика АД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Софарма Поланд	Дъщерно дружество на основния собственик	2008 г. и 2009 г.
Софарма Здравит	Дъщерно дружество на основния собственик	2008 г. и 2009 г.
Ростболканфарм	Дъщерно дружество на основния собственик	2008 г. и 2009 г.
Софарма САЩ	Дъщерно дружество на основния собственик	2008 г. и 2009 г.
Електронкомерс ЕООД	Дъщерно дружество на основния собственик	2008 г. и 2009 г.
Минералкомерс АД	Дъщерно дружество на основния собственик	2008 г. и до 30.9.2009 г.
Биофарминженеринг АД	Дружество под общ контрол	от 1.10.2009 г.
Витамина АД	Дъщерно дружество на основния собственик	2008 г. и 2009 г.
Иванчич и синове ООД	Дъщерно дружество на основния собственик	от 18.01.2008 г. и 2009 г.
Момина крепост АД	Дъщерно дружество на основния собственик	от 10.04.2008 г. и 2009 г.
Софарма Билдингс АДСИЦ	Дъщерно дружество на основния собственик	2008 г. и 2009 г.
ЕКСТАБ Корпорейшън	Дъщерно дружество на основния собственик	от 04.08.2008 г. и 2009 г.
Бриз ООД	Дъщерно дружество на основния собственик	от 1.08.2009 г.
Сфарм Инвестмънтс Лимитид	Дъщерно дружество на основния собственик	от 1.12.2009 г.
Унифарм АД	Дъщерно дружество на основния собственик	от 08.04.2008 г. до 30.9.2009 г.
Калиман РТ АД	Дружество под общ контрол	от 1.10.2009 г.
Сейба Аптеки и дрогерии АД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Софарма Трейдинг 2006 АД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Софийски аптеки АД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

Ес Си Ес Франчайз АД (Санита Франчайзинг АД)	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Софарма Имоти АДСИЦ	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
София Информ АД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Елфарма АД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Софконсулт груп АД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Софпринт груп АД	Дружество под общ контрол	2008 г. и 2009 г.
Софарма Логистика АД	Дружество със значително влияние от основния акционер	2008 г. и 2009 г.

29.2. Дружеството е осъществявало *сделки със свързани лица*, както следва:

	2009	2008
	BGN '000	BGN '000
<i>Доставки от свързани лица, в т.ч.:</i>		
<i>Доставки на материални запаси от:</i>	6,217	6,346
- основния акционер	3,701	6,346
- дъщерно дружество на основния акционер	2,516	-
<i>Доставки на услуги от:</i>	44	2,157
- основния акционер	44	80
- акционер със значително влияние в основния собственик	-	2,077
<i>Доставка на дълготрайни материални активи от:</i>	26	116
- основния акционер	11	116
- дъщерно дружество на основния акционер	15	-
Общо	6,287	8,619

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

	2009	2008
	BGN '000	BGN '000
<i>Продажби на свързани лица, в т.ч.:</i>		
<i>Лихви по предоставени заеми</i>		
- на основния акционер	-	80
<i>Продажби на продукция</i>		
- за основния акционер	12,578	12,511
<i>Лихви по специални договори</i>		
- дружества под общ контрол	112	108
<i>Продажба на дълготрайни материални активи</i>		
- дъщерно дружество на основния акционер	11	-
<i>Продажба на материални запаси</i>		
- на основния акционер	34	8
<i>Продажба на услуги</i>		
- на основния акционер	79	147
Общо	12,814	12,854

29.3. Откритите салда (разчети) със свързани лица са представени в Приложения 17 и 26.

29.4. Възнаграждения на **ключовия управленски персонал**, съставът на който е оповестен в Приложение № 1, включват възнаграждения и други краткосрочни доходи и са в размер на 48 х .лв. (2008 г.: 45 х .лв.).

30. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството е изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. За това общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и постигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите на дружеството и на привлечения от него заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на

правените от него инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска в дружеството се осъществява текущо от отдел “Финансово-счетоводен” съгласно политиката, определена от Съвет на директорите, който е разработил основните принципи на общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретните процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, при използването на недеривативни инструменти.

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено дружеството при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

30.1. Пазарен риск

30.1.1. Валутен риск

Към 31.12.2009 г. има валутни активи и пасиви, възникнали в предходни периоди в щатски долари, които все още не са закрити (задължения към доставчици, вземания по специални договори). Поради това дружеството е изложено на валутен риск основно спрямо щатския долар. Валутният риск е свързан с негативно движението на валутния курс на посочената валута спрямо българския лев.

За да управлява валутният риск от бъдещите си стопански операции и признатите валутни активи и пасиви, деноминирани в щатски долари, дружеството целенасочено намалява откритата си нетна експозиция в тази валута и пренасочва постепенно операциите си в евро или лева.

Валутен структурен анализ

31 декември 2009 г.	<i>в EUR</i>	<i>в USD</i>	<i>в друга</i>	<i>в</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>валута</i>	<i>българс-</i>	
			<i>BGN'000</i>	<i>ки лева</i>	<i>BGN'000</i>
Финансови активи					
Вземания от свързани лица	-	1,519	-	251	1,770
Търговски и други вземания	-	-	-	8	8
Парични средства и парични еквиваленти	5	1	1	654	661
Общо активи	5	1,520	1	913	2,439
Финансови пасиви					
Краткосрочна част на дългосрочни заеми	617	-	-	-	617
Задължения към свързани лица	-	-	-	150	150
Задължения към доставчици	-	539	-	253	792
Други задължения	-	-	-	61	61
Общо пасиви	617	539	-	464	1,620

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

31 декември 2008 г.	<i>в EUR</i>	<i>в USD</i>	<i>в друга</i>	<i>в</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>валута</i>	<i>български лева</i>	
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Финансови активи					
Вземания от свързани лица	-	2,124	-	754	2,878
Търговски и други вземания	-	-	-	8	8
Парични средства и парични еквиваленти	8	1	1	74	84
Общо активи	8	2,125	1	836	2,970
Финансови пасиви					
<i>Дългосрочни задължения</i>					
Получени заеми	616	-	-	-	616
<i>Краткосрочни задължения</i>					
Краткосрочна част на дългосрочни заеми	822	-	-	-	822
Задължения към свързани лица	-	-	-	870	870
Задължения към доставчици	-	548	-	221	769
Други задължения	-	-	-	62	62
Общо пасиви	1,438	548	-	1,153	3,139

Анализ на валутната чувствителност

Дружеството е основно с екпозиция към USD. В таблицата по-долу е представена валутната му чувствителност при 10% увеличение/намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо щатския долар на база структурата на валутните активи и пасиви към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

	USD	
	<i>2009</i>	<i>2008</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Финансов резултат (печалба или загуба) +	88	143
Собствен капитал – натрупани печалби +	88	143
Финансов резултат (печалба или загуба) -	(88)	(143)
Собствен капитал – натрупани печалби -	(88)	(143)

При увеличение с 10% на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) за 2009 г. би бил увеличение с 88 х. лв. (12 %), съответно за 2008 г.- 143 х. лв. (33 %), поради влиянието най-вече на вземанията по специални договори и задълженията към доставчици. Съответно същият ефект би имало и върху собствения капитал.

При намаление с 10 % на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на дружеството (след облагане) би бил равен и реципрочен на посочения по-горе при увеличението.

Ръководството е на мнение, че посоченият по-горе анализ на валутната чувствителност на база балансовата структура на валутните активи и пасиви отразява и валутната чувствителност на дружеството през 2009 г. и 2008 г.

30.1.2. Ценови риск

Продажните цени на дружеството са договорени основно в щатски долари до 01.06.2008 г., като впоследствие са предоговорени в лева. В този смисъл дружеството занапред е елиминирало евентуалния риск от негативните промени в обменния курс на щатския долар спрямо лева по отношение продажните цени, но продължава да бъде изложено на специфичен ценови риск, тъй като не може да влияе върху продажните цени. Доколкото, обаче, основният клиент на дружеството е и основен акционер, това обстоятелство дава възможност за преразглеждане и актуализиране на цените спрямо промените на пазара.

Доставките на основни материали се извършват от основния акционер, като продажните им цени се договарят на база на актуалните пазарни цени на материалите. Дружеството не е изложено на ценови риск за негативни промени в цените на материалите, обект на неговите операции, тъй като съгласно договорните отношения с доставчиците те са обект на периодичен анализ и обсъждане за преразглеждане и актуализиране спрямо промените на пазара.

30.2.Кредитен риск

Основните финансови активи на дружеството са пари в брой и в банкови сметки, търговски и други краткосрочни вземания, вземания по специални договори.

Кредитен риск е основно рискът, при който клиентите и другите контрагенти на дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските и кредитните вземания. Търговските вземания са представени в отчета за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и

трудносьбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

Съществена част от вземанията са от свързани лица, което минимизира кредитния риск (Приложение № 16). Търговските взаимоотношения на дружеството през 2009 г. са почти изцяло с основния акционер (99.90% от приходите от продажби на продукцията) (за 2008 г.: 99.67%). За останалата част от клиентите продажбите се извършват предимно в брой.

Събираемостта на вземанията се контролира директно от изпълнителния директор. Дружеството няма политика да извършва търговски продажби на разсрочено плащане, с изключение на сделки по специални договори.

Събираемостта и концентрацията на вземанията се следи текущо, съгласно установената процедура за контрол. За целта ежедневно се прави преглед и от финансово-счетоводния отдел на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва равнение и анализ.

Паричните и разплащателни операции са ограничени до банки с висока репутация и ликвидна стабилност. Паричните средства в дружеството и разплащателните операции са съсредоточени в Юнионбанк АД и Райфайзенбанк АД, а кредитите в Уникредит Булбанк АД.

Допълнително, дружеството има политика да поставя до определен лимит експозицията си към отделна банка.

30.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства, добра способност на финансиране на стопанската си дейност, включително чрез осигуряване и поддържане на адекватни кредитни ресурси и улеснения, постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матуритетните граници на активите и пасивите на дружеството.

Матуритетен анализ

Анализът е изготвен на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която вземането, респективно задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

Активите и пасивите на дружеството, групирани по остатъчен матуритет от датата на отчета за финансовото състояние, са както следва:

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

	на виждане	до 1 м.	1-3 м.	3-12 м.	1-2 г.	Общо
	ХИЛ.ЛВ.	ХИЛ.ЛВ.	ХИЛ.ЛВ.	ХИЛ.ЛВ.	ХИЛ.ЛВ.	ХИЛ.ЛВ.
31 декември 2009						
Финансови активи						
Вземания от свързани лица	79	52	-	1,739	-	1,870
Търговски и други вземания	8	-	-	-	-	8
Парични средства и парични еквиваленти	661	-	-	-	-	661
Общо активи	748	52	-	1,739	-	2,539
Финансови пасиви						
Краткосрочна част на дългосрочни заеми	-	71	141	417	-	629
Задължения към свързани лица	-	150	-	-	-	150
Задължения към доставчици	543	166	83	-	-	792
Други задължения	61	-	-	-	-	61
Общо пасиви	604	387	224	417	-	1,632
31 декември 2008						
	на виждане	до 1 м.	1-3 м.	3-12 м.	1-2 г.	Общо
	ХИЛ.ЛВ.	ХИЛ.ЛВ.	ХИЛ.ЛВ.	ХИЛ.ЛВ.	ХИЛ.ЛВ.	ХИЛ.ЛВ.
Финансови активи						
Вземания от свързани лица	111	502	-	2,406	-	3,019
Търговски и други вземания	8	-	-	-	-	8
Парични средства и парични еквиваленти	84	-	-	-	-	84
Общо активи	203	502	-	2,406	-	3,111
Финансови пасиви						
Получени дългосрочни заеми	-	-	-	-	629	629
Краткосрочна част на дългосрочни заеми	-	74	147	650	-	871
Задължения към свързани лица	-	870	-	-	-	870
Задължения към доставчици	553	164	52	-	-	769
Други задължения	61	1	-	-	-	62
Общо пасиви	614	1,109	199	650	629	3,201

30.4. Риск на лихвоносните парични потоци

Като цяло дружеството няма значителна част лихвоносни активи, с изключение на паричните средства и вземанията по специални договори. Затова приходите и оперативните парични потоци са в голяма степен независими от промените в пазарните лихвени равнища. Същевременно дружеството е изложено на лихвен риск от своя дългосрочен заем с променлив лихвен процент, като го поставя в зависимост от лихвен риск паричните му потоци.

Дружеството не е изложено на лихвен риск от своите краткосрочни задължения, защото те са обичайно търговски и безлихвени.

Лихвен анализ

31 декември 2009 г.	<i>с плаващ лихвен % BGN'000</i>	<i>с фиксиран лихвен % BGN'000</i>	<i>Безлихвени BGN'000</i>	<i>Общо BGN'000</i>
Финансови активи				
Вземания от свързани лица	-	1,519	251	1,770
Търговски и други вземания	-	-	8	8
Парични средства и парични еквиваленти	658	-	3	661
Общо активи	658	1,519	262	2,439
Финансови пасиви				
Получени заеми	-	-	-	-
Краткосрочна част на дългосрочни заеми	617	-	-	617
Задължения към свързани лица	-	-	150	150
Задължения към доставчици	-	-	792	792
Други задължения	-	-	61	61
Общо пасиви	617	-	1,003	1,620

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

31 декември 2008 г.	<i>с плаващ лихвен %</i>	<i>с фиксиран лихвен %</i>	<i>Безлихвени BGN'000</i>	<i>Общо BGN'000</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>		
Финансови активи				
Вземания от свързани лица	-	2,013	865	2,878
Търговски и други вземания	-	-	8	8
Парични средства и парични еквиваленти	77	-	7	84
Общо активи	77	2,013	880	2,970

31 декември 2008 г.	<i>с плаващ лихвен %</i>	<i>с фиксиран лихвен %</i>	<i>безлихвени BGN'000</i>	<i>Общо BGN'000</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>		
Финансови пасиви				
Получени дългосрочни заеми	616	-	-	616
Краткосрочна част на дългосрочни заеми	822	-	-	822
Задължения към свързани лица	-	-	870	870
Задължения към доставчици	-	-	769	769
Други задължения	-	-	62	62
Общо пасиви	1,438	-	1,701	3,139

Ръководството на дружеството текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища. Финансовите активи с плаващ лихвен процент представляват текущи сметки в банки и лихвите по тях се определят едностранно от банката контрагент, като същите не са в пряка зависимост от промените в пазарните лихвени нива. В случай на негативни промени, дружеството може да промени банката контрагент във всеки един момент. Финансовите активи с фиксиран лихвен процент представляват вземания по специални договори. Дружествата се стремят да поддържат пазарни нива по тези договори, а в случай на промени в пазара, тези нива се предоговарят.

Таблицата по-долу показва чувствителността на дружеството при възможни промени с 50 пункта в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини без да са включени паричните средства и паричните еквиваленти, за които ефектът от увеличение или намаление на плаващите лихвени проценти би бил незначителен. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

	<i>Увеличение/ (намаление) на лихвения процент</i>	<i>Ефект върху финансовия резултат след облагане</i>	<i>Ефект върху собствения капитал</i>
2009 г.			
BGN	+ 50 пункта	(3)	(3)
BGN	- 50 пункта	3	3
2008 г.			
BGN	+ 50 пункта	(7)	(7)
BGN	- 50 пункта	7	7

30.5. Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задлъжнялост. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на капитала. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства (краткосрочни и дългосрочни) така, както са посочени в отчета за финансовото състояние и паричните средства и парични еквиваленти. Общата сума на капитала е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал.

Политиката на дружеството е да поддържа оптимално ниво на капитал с цел да може да осигурява необходимите средства – дългосрочни и краткосрочни за бъдещото си развитие.

БЪЛГАРСКА РОЗА СЕВТОПОЛИС АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 година

Съотношенията на задлъжнялост на база структурата на капитала към 31 декември, са както следва:

	<i>2009</i>	<i>2008</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Общо дългов капитал, т.ч.:	617	1,438
Заеми от трети лица (банки) (Приложение №23)	617	1,438
Намален с: паричните средства и парични еквиваленти (Приложение № 18)	(661)	(84)
Нетен дългов капитал	(44)	1,354
Общо собствен капитал (Приложение № 19)	18,915	18,161
Общо капитал	18,871	19,515
Съотношение на задлъжнялост	(0.002)	0.069

30.6. Справедливи стойности

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти. Политиката на дружеството е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, най-вече за които съществуват котировки на пазарни цени.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се търгуват на активни пазари се определя чрез оценъчни методи, които се базират на различни оценъчни техники и предположения на ръководството, направени на база пазарните условия към датата на отчета за финансовото състояние. Котирани пазарни цени или котировки на дилъри за подобни инструменти са използват за дългосрочни дългове. Други техники, като тези на дисконтираните парични потоци, се използват за определянето на останалите инструменти.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и депозитите, дружеството очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респ. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), или са с плаващ лихвен процент (дългосрочни привлечени заеми) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансовото състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

31. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Съдебни дела

Към дата на издаване на годишния финансов отчет Българска роза Севтополис АД е страна по следните съдебни търговски дела:

- предявен иск от 2005 г. за неплатени задължения към доставчик, които, ведно с прилежащите лихви, са в размер на 395 х. щ. д. Главницата в размер на 352 х. щ. д. е включена в отчета за финансовото състояние на дружеството (Приложение № 22). Допълнително, е призната провизия в размер на 100% (31.12.2008 г.: 100%) за разликата между сумите на балансовото задължение и сумата по съдебния иск (Приложение № 22), тъй като ръководството оценява, че вероятността на настоящия етап за негативен за дружеството резултат от делото е висока.
- предявен иск от 2006 г. за собственост на 254 кг. розово масло или алтернативно неговата себестойност в размер на 355 хил. щ. д. съвместно към ДЛ Българска Роза ЕООД и дружеството от страна на VL Finance company AG, Швейцария. Съгласно получената от адвокатите на дружеството информация изгледите са делото да приключи с окончателно отхвърляне на претенцията срещу Българска роза Севтополис АД, поради което провизии в отчета на дружеството не са начислявани.

Банкови гаранции

Към 31.12.2009 г. е издадена банкова гаранция в размер на 296 х.лв. със срок 09.07.2011 г. в полза на Изпълнителната агенция за малки и средни предприятия във връзка с полученото авансово плащане по сключен договор за получаване на безвъзмездна финансова помощ за закупуване на ново оборудване и ремонт на съществуваща сграда с цел технологичната модернизация на таблетното производство.